

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	IBY253	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ&Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η περίοδος της εικονομαχίας και η πρόσληψή της στον Ανατολικό και Δυτικό Χριστιανικό κόσμο (8ος-9ος αι.).		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>	Παράδοση		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μάθημα ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά και για φοιτητές του προγράμματος ανταλλαγών Erasmus + γλώσσα εξέτασης Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

i. Γνωσιακή και λειτουργική κατανόηση

Οι σπουδαστές καλούνται να κατανοήσουν τις βασικές αρχές – πολιτική, ιδεολογία, θεολογία – που αφορούν στην περίοδο της Εικονομαχίας και να τις διακρίνουν από τα αντίστοιχα φαινόμενα άλλων περιόδων.

ii. Μελέτη και ερευνητική ανάπτυξη

Οι σπουδαστές καλούνται να απευθυνθούν στο πρωτογενές υλικό ώστε να αντλήσουν πληροφορίες για την προς εξέταση περίοδο. Το σκέλος αυτό προϋποθέτει την εξοικείωση με τα στοιχειώδη «εργαλεία» της μεθοδολογίας της επιστημονικής έρευνας.

iii. Κριτική και Σύνδεση

Η διαλεκτική επεξεργασία του υλικού ενθαρρύνει τους σπουδαστές να αναπτύξουν θέσεις γύρω από την προβληματική και να την συνδέσουν με τους άξονες που θέσαμε παραπάνω ως στόχους του μαθήματος. Ετούτο επιδιώκει να συγκροτήσει μία νηφάλια κρίση αποβάλλοντας τις όποιες ιδεολογικοποιήσεις και τα ανάλογα στερεότυπα.

iv. Εμπέδωση και ένταξη στο σχετικό και στο ευρύτερο ιστορικό και πνευματικό πλαίσιο.

Οι σπουδαστές καλούνται να διακρίνουν την δυναμική της εικονομαχικής περιόδου και να επισημάνουν τις αλλαγές που επέφερε στις δομές των βυζαντινών θεσμών, του Κράτους, του Δικαίου, της Εκκλησίας, της πνευματικής ζωής και των σχέσεων Ανατολικής και Δυτικής Χριστιανοσύνης. Σε αυτή την τελευταία φάση επιδιώκεται η δημιουργική εξοικείωση με την σύγχρονη βιβλιογραφική παραγωγή και η πρόσληψή της ως παράγοντα εμπεδώσεως του εξεταζόμενου ζητήματος.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

Ανάλυση, σύγκριση, σύνθεση ιστορικών πηγών

- Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας και ιστορικής σκέψης
- Χρήση πρωτογενούς και δευτερογενούς βιβλιογραφίας
- Εξοικείωση με ηλεκτρονικά εργαλεία έρευνας
- Ενθάρρυνση ανάπτυξης πρωτότυπης ερευνητικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα επιδιώκει να προσεγγίσει με ουσιαστικό τρόπο την περίοδο της Εικονομαχίας και όλη την σχετική προβληματική. Σε αυτό το πλαίσιο, δεν θα αποτελέσει μία απλή εξαντλητική παρουσίαση του ιστορικού περιβάλλοντος, αλλά θα στραφεί στην ανάλυση των βαθύτερων πολιτικών, ιδεολογικών, θεολογικών και κοινωνικών παραμέτρων που διαμόρφωσαν την δυναμική αυτής της περιόδου. Σκοπός αυτής της προσέγγισης είναι η κατανόηση των τομών και των αλλαγών που επέφερε η μακρά εικονομαχική κρίση στις εσωτερικές δομές του βυζαντινού κράτους, αλλά και στην

σχέση του με τον Δυτικό Χριστιανικό κόσμο. Ως εκ τούτου θα εξεταστούν α. οι εξελίξεις στην ιδεολογία, την ιστορία του Δικαίου και των Θεσμών, στις σχέσεις ιεραρχιών και κοινωνικών ομάδων, β. η εμπέδωση της θεσμικής ισχύος της Εκκλησίας, η ενίσχυση του κύρους του μοναχισμού, οι απαρχές μίας εμβρυακής «διάκρισης» εξουσιών μεταξύ *Imperium* και *Sacerdotium*, γ. η επίδραση της κρίσεως στην σχέση του Βυζαντίου με τον δυτικό χώρο σε επίπεδο γεωπολιτικής, ιδεολογίας, θεολογίας και δ. οι σχετικές πνευματικές και αισθητικές εξελίξεις. Αναλόγως επισημαίνεται η ουσιαστική κατανόηση της περιόδου και της προβληματικής της τόσο στο ειδικό πλαίσιο του βυζαντινού κόσμου, όσο και στο ευρύ πλαίσιο του ευρωπαϊκού χώρου. Κυρίως επιδιώκεται η εμπέδωση της σημασίας των θεολογικών ζητημάτων ως μέρος της πολιτικής κουλτούρας και του ιδεολογικού βυζαντινού άξονα. Εντός αυτού του ορίζοντα θα επιδιώξουμε να διαφωτίσουμε ιδέες, νοοτροπίες, τάσεις και σχέσεις μεταξύ θεσμών, κοινωνικών ομάδων, εθνοτήτων και κυρίαρχων πόλων άσκησης εξουσίας και να αναδείξουμε τον λόγο πρόσληψης αυτής της περιόδου ως τομής στην Βυζαντινή Ιστορία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Φυσική παρουσία																									
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Παρουσίασης powerpoint, σχετικών video και διαμοιρασμός έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού.																									
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="671 1272 1013 1339">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1013 1272 1348 1339">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="671 1339 1013 1373">Αυτόνομη μελέτη</td> <td data-bbox="1013 1339 1348 1373">110 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1373 1013 1406">Προετοιμασία πηγών</td> <td data-bbox="1013 1373 1348 1406">15 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1406 1013 1440"></td> <td data-bbox="1013 1406 1348 1440"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1440 1013 1473"></td> <td data-bbox="1013 1440 1348 1473"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1473 1013 1507"></td> <td data-bbox="1013 1473 1348 1507"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1507 1013 1541"></td> <td data-bbox="1013 1507 1348 1541"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1541 1013 1574"></td> <td data-bbox="1013 1541 1348 1574"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1574 1013 1608"></td> <td data-bbox="1013 1574 1348 1608"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1608 1013 1641"></td> <td data-bbox="1013 1608 1348 1641"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1641 1013 1675"></td> <td data-bbox="1013 1641 1348 1675"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1675 1013 1722">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1013 1675 1348 1722">125</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Αυτόνομη μελέτη	110 ώρες	Προετοιμασία πηγών	15 ώρες																	Σύνολο Μαθήματος	125	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																									
Αυτόνομη μελέτη	110 ώρες																									
Προετοιμασία πηγών	15 ώρες																									
Σύνολο Μαθήματος	125																									

<p style="text-align: center;">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά και για φοιτητές του προγράμματος ανταλλαγών Erasmus+ Αγγλικά και Γαλλικά. Γραπτή εξέταση. Ερωτήσεις κατανόησης ιστοριών κειμένων με παράλληλη απαίτηση για ιστορική κρίση. Ερωτήσεις σύντομης απάντησης.</p>
---	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Auzépy, Marie- France, *L’histoire des iconoclastes* (Paris: 2007).

Auzépy, Marie- France, “State of Emergency (700–850),” in Jonathan Shepard (ed.), *The Cambridge History of the Byzantine Empire, c.500– 1492* (Cambridge: 2008), 251– 291.

Barasch, Moshe, *Icon: Studies in the History of an Idea* (New York: 1992).

Baynes, Norman, “The Icons before Iconoclasm,” *The Harvard Theological Review* 44 (1951), 93– 106.

Besançon, Alain, *The Forbidden Image: An Intellectual History of Iconoclasm*, trans. Jane Marie Todd (Chicago: 2000).

Cameron, Averil, “The Language of Images: The Rise of Icons and Christian Representation”, in David Wood (ed.), *The Church and the Arts, (Studies in Church History 28)* (Oxford: 1992), 1– 42.

Freeman, Ann, “Carolingian Orthodoxy and the Fate of the *Libri Carolini*,” *Viator* 16 (1985), 65– 108.

Gero, Stephen, *Byzantine Iconoclasm during the Reign of Leo III, With Particular Attention to the Oriental Sources* (Louvain: 1973).

Humphreys, M., *A Companion to Byzantine Iconoclasm* (Boston : 2021)

Maguire, Henry, *The Icons of Their Bodies: Saints and Images in Byzantium* (Princeton: 1996).

Noble, Thomas F. X., *Images, Iconoclasm, and the Carolingians* (Philadelphia: 2009).

Φειδάς, Βλάσιος, *Εκκλησιαστική Ιστορία Α΄* (Αθήνα : 2001).